

The Rebel #2 vraag 2 en 3

Vorbij de capaciteit van de mind.

1 juni 1987 PM in het Chuang Tzu Auditorium.

Vraag 2

Geliefde Meester, een discipel zijn heeft altijd voor me betekend u te volgen. Onder uw leiding zijn, alsof ik geen eigen zelf heb. Ik was me nooit bewust van het feit dat een discipel zijn is zoals u te zijn, en toe te staan dat uw tegenwoordigheid, uw ogen en uw daden licht op mijn aanwezig zijn brengen, op mijn daden, op mijn vermogen om helder te zien wat er van binnen gebeurt.

Is er een ander woord om deze relatie met u te beschrijven? Discipel lijkt niet juist.

Anand Asimo, op de eerste plaats is jouw idee van een discipel niet juist. Je zegt, "een discipel zijn heeft altijd voor me betekend u te volgen." Ik heb bijna iedere dag gezegd dat je me niet moet volgen. Volg je eigen bewustzijn. En het woord 'discipel' komt van dezelfde wortel als discipline; de eigenlijke betekenis is leren. Volg je bewustzijn, volg je eigen licht; en als je iets van mij kunt leren, geloof het niet – experimenteer ermee. Als het jou juist lijkt, is het van jou, niet van mij. Jouw idee van een discipel is niet juist. "Onder uw leiding zijn, alsof ik geen eigen zelf heb..." Hoor je mij of niet? Ik zeg dat jij je eigen zelf moet hebben, je eigen individualiteit; dat hier niet van je verwacht wordt om jezelf over te geven, of je individualiteit, en een slaaf te worden, een spirituele slaaf. Alle religies hebben dit eeuwenlang gedaan: miljoenen mensen spirituele slaven gemaakt – wat de grootste slavernij is. Mijn nadruk is op zijn hoogst geweest dat je mijn reisgenoot bent; we zijn op dezelfde reis. Misschien ben ik een stap verder vooruit, en kan mijn ervaring jou helpen die ene stap te nemen. Maar er is geen drang dat je die ene stap moet nemen, want het kan misschien niet goed voor jou zijn, voor jouw individualiteit. In het licht van mijn ervaring, moet jij jouw eigen weg vinden. Mijn ervaring kan je hooguit hints geven. Mijn vinger kan naar de maan wijzen, maar mijn vinger is niet de maan. Je hoeft niet mijn vinger te worden, noch moet je mijn vinger eerbiedigen. Je moet mijn vinger vergeten en kijken waar hij naartoe wijst. Vanwege jouw verkeerde opvatting, ontstaat het tweede gedeelte van jouw vraag: "Ik was me nooit bewust van het feit dat een discipel zijn is te zijn zoals u." Nee, dat is ook niet juist. Je moet niet zijn zoals ik of zoals Jezus Christus of zoals Gautama Boeddha is. Jij moet jezelf zijn. Het bestaan herhaalt zich nooit. Daarom is er in vijfentwintig eeuwen niet nog een Gautama Boeddha geweest en er zal er ook nooit weer een zijn. Het bestaan is zo creatief, zo vernieuwend dat het niet een oud model hoeft te herhalen.

Het gebeurde eens... een superrijke man kocht een schilderij van Picasso voor een miljoen dollar.

Natuurlijk vroeg hij aan een kenner van schilderijen, "Is het authentiek? – want als het niet zo is verspil ik een miljoen dollar."

De kenner zei, "Wat dit schilderij betreft kan ik de absolute garantie geven dat het authentiek is. Het is een Picasso."

Maar de rijke man zei, "Ik zou je graag betalen, maar alleen als je me bij Picasso brengt en hij bevestigt dat het daadwerkelijk zijn schilderij is. Ik wil er absoluut zeker van zijn." De kenner zei, "Ik was bij Picasso toen hij dit schilderij maakte maar als je aandringt kunnen we gaan. Hij is een van mijn vrienden."

Ze gingen naar Picasso, en Picasso ontkende botweg dat het authentiek was. De kenner zei, "Dit is te gek. Ik was erbij toen je dit schilderde."

Picasso's vriendin was ook aanwezig en ze zei, "Waarom lieg je? Ik was er ook bij toen je het schilderde."

Picasso zei, "Wie heeft gezegd dat ik het niet geschilderd heb? Maar het is niet authentiek."

Ze waren allen vol verbazing. "Wat bedoelt hij, hij heeft het geschilderd en het is niet authentiek?" Picasso zei, "Jullie kijken verbaasd, maar het simpele feit is dat ik hetzelfde schilderij een keer eerder heb geschilderd. Een rijk man vroeg om een schilderij, en ik had geen nieuwe ideeën dus heb ik een oud idee opnieuw geschilderd. Het authentieke schilderij is nog steeds in de galerie in Parijs; dit is enkel een kopie. Het maakt niet uit wie de kopie heeft gemaakt. Iemand anders zou het gemaakt kunnen hebben of ik kan het gemaakt hebben, maar het is een kopie – het is niet nieuw, origineel. Vandaar dat ik niet kan zeggen dat het authentiek is."

Zijn gevoel van authenticiteit en originaliteit is erg helder. Het bestaan is altijd origineel en altijd authentiek. Het creëert nooit twee precies dezelfde personen. Je hoeft niet als mij te zijn of als iemand anders. Dat is niet een discipel zijn, dat is een carbonkopie worden. En een carbonkopie worden is een van de lelijkste dingen in de wereld. Maar alle religies hebben dat gedaan – carbonkopieën creëren, en hen grote heiligen noemen. Het zijn gewoon bedriegers, acteurs, ze acteren gewoon. Hoe kun je het hart van Jezus hebben? Hoe kun je de fijngevoeligheid van Jezus hebben? Hoe kun je de moed hebben...? Je kunt het pretenderen. Je kunt je haar doen als Jezus, je kunt de baard laten staan, je kunt een kruis dragen. Je kunt zelf beginnen te geloven dat je Jezus Christus bent.

Een man in Amerika begon te geloven dat hij Abraham Lincoln was. Elke poging werd gedaan, maar hij bleef stotteren net zoals Abraham Lincoln stotterde en hij liep als Abraham Lincoln – hij liep een beetje mank. En zijn gezicht leek bijna hetzelfde en hij had een baard laten staan. De familie was het beu. Tenslotte brachten ze hem naar een psychiater, die een leugendetector gebruikte. Er bestaat nu een machine die leugens kan achterhalen. Je weet het niet maar het kan zich juist onder je bevinden – je zou er bovenop kunnen staan. Het is als een cardiogram. Er worden een paar vragen gesteld – erg eenvoudige, geen mogelijkheid om te liegen – zoals, “Wat denk je, is het dag of nacht?” En dan zegt de man natuurlijk, “Het is dag.” “Wat denk je, zijn de bomen groen of blauw?” “De man zegt natuurlijk, “Ze zijn groen.” Een paar vragen werden gesteld waarin hij niet kon liegen, en de detector maakte een harmonieuze grafiek. Toen vroeg de psychiater hem plotseling, “Ben jij Abraham Lincoln?” De man was moe, iedereen maakte hem tot een mikpunt van spot. De familie dacht dat hij gek geworden was en sleepte hem naar zijn dokter, naar die psychiater. Dus hij liet het denkbeeld los. Hij dacht, “Het is beter om te liegen.” Hij zei, “Ik ben niet Abraham Lincoln.” De familie was verbaasd. Maar de detector zei dat hij loog, want diep in zijn hart wist hij absoluut dat hij Abraham Lincoln was. Kopiëren, imiteren kan zo diep gaan. Ofschoon hij zei dat hij Abraham Lincoln niet was – en hij was Abraham Lincoln ook niet – de machine onderkende zijn hartslag en maakte een grafiek, dus toen hij plotseling zei, “Ik ben Abraham Lincoln niet,” sloeg de grafiek op hol. Het verloor zijn harmonie. Toen de grafiek eruit was genomen en de psychiater het bestudeerde zei hij, “Mijn God, tenzij hij vermoord wordt zal deze man niet veranderen.” Slechts moord zou bewijzen of hij Abraham Lincoln was of niet. Maar waar zou het dan nog goed voor zijn – waar is na de moord nog enig bewijs voor nodig? In feite zegt mijn gevoel dat als de man na vermoord te zijn nog enkele minuten had gehad, zou hij hebben gezegd, “Zie je wel, ik heb al jullie idioten gezegd dat ik Abraham Lincoln was. Nu is het laatste bedrijf gekomen. Ik ben vermoord.”

Jij zit vol met verkeerde ideeën. Maar deze verkeerde ideeën zijn door de eeuwen heen erg wijd verspreid. “... En toe te staan dat uw tegenwoordigheid, uw ogen en uw daden licht brengen op mijn aanwezig zijn, op mijn daden, op mijn vermogen om helder te zien wat er van binnen gebeurt...” Dat is allemaal imitatie, dat is allemaal destructief; dat is hoe de mens is vernietigd, dat is hoe de hele mensheid tot slaaf is gemaakt. Je moet gewoon als een vriend van me zijn, noch een gelovige, noch een volgeling, noch een imitator – gewoon een vriend. Je moet naar me luisteren en experimenteren. Ik kan het juist hebben, ik kan het mis hebben; het is jouw experiment wat de beslissing gaat geven. Het is enkel jouw geëxperimenteer met jouzelf dat authentieke groei, bewustzijn, verlichting zal brengen. Er is geen andere manier. Die is er nooit geweest. En nu vraag je: “Is er een ander woord om deze relatie met u te beschrijven?” Welke relatie? Ik ben tegen alle relaties geweest – gewoon vriendelijkheid, zelfs geen vriendschap. Dat woord ‘vriendschap’ geeft een verre echo van enige relatie. Gewoon vriendelijkheid, dat is genoeg; meer is er niet nodig. Nu heb je een nieuwe naam nodig om deze relatie te beschrijven? Ik heb geen enkele relatie met wie ook. Jij bent hier uit vrijheid, uit liefde, uit vriendelijkheid. Waarom het vieze woord ‘relatie’ erbij gehaald? En voor jou lijkt ‘discipel’ niet passend, vanwege die relatie. Je wilt een beetje dichter om mijn nek hangen. Heb gewoon compassie met me. Het gaat helemaal goed: jij bent jezelf, ik ben mezelf: jij houdt ervan naar me te luisteren, ik houd ervan tegen je te praten – dat is alles.

Mick wandelde op straat in Dublin, toen plotseling twee mannen hem in een steeg trokken. Mick bood een geweldig verzet, maar de bandieten slaagden erin om hem vast te klemmen en hem te beroven. Toen ze bemerkten dat hij slechts dertig cent bij zich had zei een van de mannen boos, “Wou je zeggen dat je zo hard gevochten hebt voor die luizige dertig cent? Als je zestig cent had gehad zou je ons allebei misschien

vermoord hebben.” Mick antwoordde, “Ach nee. Ik dacht dat je die vijfhonderd pond wilde hebben die ik in mijn schoen verstopt heb.”

Jij hebt jouw hele ideologie te lang verstopt. Je moet gedacht hebben dat je een groot geschenk met je vraag meebracht, maar ik accepteer geen enkele relatie. Ik heb het woord ‘discipel’ geaccepteerd omdat het eenvoudig leerling betekent – het is geen relatie. Alle relaties binden je, ze creëren moeilijkheden. Je begint iets te verwachten en de persoon die jou toestond om een relatie mee aan te gaan begint iets van jou te verwachten – en dan begint het probleem. En de deur naar de hel is niet ver weg. Hier bestaan helemaal geen relaties. Iedereen is zichzelf. En mijn hele filosofie is om jou waardigheid te geven, zelfstandigheid, de glorie van het jezelf zijn. Ik ben niet hier om je een Christen, of een Hindoe, of een Boeddhist te maken. Mijn hele inspanning en liefde is om je gewoon jezelf te maken. Het is makkelijk om te kopiëren. Het is moeilijk om origineel te zijn. Maar tenzij je origineel bent, zal jouw leven geen enkel elan hebben.

Vraag 3

Geliefde meester,

Voorbij de capaciteit van de mind worden de stilten tussen uw woorden steeds meer een voeding voor me. Vaak als een woord komt na een ruimte van stilte, ben ik verbaasd en vraag me af hoe het mogelijk is dat, terwijl u zo in stilte bent, u in staat bent zo gearticuleerd te spreken – het lijkt wel een enorme inspanning te moeten vergen. Zou u alstublieft iets willen zeggen over de relatie tussen verlichting en taal?

Puja Melissa, ik ben gewoon een verhalenverteller. Vanaf mijn vroege jeugd hield ik ervan verhalen te vertellen, waar of niet waar. Ik was me er in het geheel niet bewust van dat dit verhalen vertellen me goed zou leren articuleren en dat het een enorme hulp zou zijn na de verlichting. Veel mensen worden verlicht, maar niet iedereen wordt een meester – om de eenvoudige reden dat ze zich niet goed kunnen uitdrukken, ze kunnen niet meedelen wat ze voelen, ze kunnen niet overbrengen wat zij ervaren hebben. Nu is het bij mij gewoon toevallig, en ik denk dat het toeval moet zijn geweest met die paar mensen die meesters geworden zijn, want er is geen trainingscursus voor. En ik kan het alleen met zekerheid over mijzelf zeggen. Toen de verlichting kwam, kon ik zeven dagen niet spreken; de stilte was zo diep dat zelfs het idee om er iets over te zeggen niet opkwam. Maar na zeven dagen, toen ik langzaam gewend raakte aan de stilte, aan de gelukzaligheid, aan de verrukking, het verlangen om te delen -- een groot verlangen om het te delen met hen waar ik van hield was erg natuurlijk. Ik begon te spreken met de mensen om wie ik me op enigerlei manier bekommerde, vrienden. Ik had tegen deze mensen al jarenlang gesproken over allerlei soorten dingen. Ik hield slechts van één bezigheid en dat was het spreken, dus het was niet erg moeilijk om te beginnen over verlichting te spreken – ofschoon het jaren duurde om het te verfijnen en iets van mijn stilte, iets van mijn vreugde in woorden te brengen.

Je vraagt wat de relatie is tussen verlichting en taal. Helemaal geen relatie, want verlichting gebeurt in stilte. Er is geen taal, geen gebabbel van de mind, zelfs geen enkel woord. En de meeste verlichte mensen zijn hun leven lang stil gebleven. Precies hier in deze stad was er een paar jaar geleden een man, Meher Baba. Hij leefde meer dan dertig jaar in stilte.

Hij kondigde ieder jaar aan dat hij zou gaan spreken. De datum kwam dan, zijn discipelen verzamelden zich, ze kwamen van ver afgelegen landen – en opnieuw sprak hij niet. Hij kon geen verbinding tussen stilte en taal voor elkaar krijgen. Als je geen dichter geweest bent voordat je verlicht werd, kun je na verlichting je niet in poëzie uitdrukken. Maar als je een dichter ervoor was dan heb je een mind die getraind is voor poëzie. Nu kan deze mind worden gebruikt als een instrument om uit te drukken wat jou is overkomen, het mysterieuze. Als je voorheen een schilder was, kun je jouw verlichting schilderen. Jouw schilderijen zullen vrede aan de ogen brengen en degene die bij jouw schilderijen zit – en ze gewoon bekijkt – zullen in meditatie gaan. Dus het hangt allemaal af van wat voor soort mind je had ten tijde van de verlichting. Als je een architect was, kun je na verlichting een Taj Mahal creëren, of de tempels van Khajuraho, of de grotten van Ajanta en Ellora. Maar jouw mind moet klaar zijn voor de verlichting. Na de verlichting kun je niets doen met de ongetrainde mind.

Ik heb ervan gehouden om over alle soorten onderwerpen te spreken. Ik was moeilijk op school; de meeste tijd stond ik buiten de klas, want de onderwijzer stuurde me eruit. Hij gaf me dan het alternatief, "Of je bent stil of je gaat eruit." Ik dacht dat ik er maar beter uit kon gaan. Maar voor het raam ging ik door met vragen. Mijn onderwijzers sloegen zich voor het hoofd, "Wat ben jij voor iemand? Je begrijpt niet eens dat je gestraft bent! Ga gewoon zeven rondjes om de hele campus rennen." Ik zei dan, "Als ik tien rondjes doe, heeft u dan enig bezwaar?" Hij zei, "Mijn God, ik ben je niet aan het belonen." En ik zei dan, "Omdat ik mijn training van de dag nog niet heb gedaan – het is een mooie oefening..." Ik werd van menig college afgestuurd, weggestuurd van universiteiten, want geen enkele professor wist wat hij met me aan moest. Ze dreigden dan de rector magnificus, "We zullen ontslag indienen als deze jongen op de universiteit blijft, want hij staat ons niet toe om zelfs maar een beetje door te gaan. Als je één woord zegt, dan stelt hij vele vragen – wanneer moeten we dan de lesstof behandelen? Er werd mij door de rectoren magnificus gezegd, "We kunnen onze zeer gerespecteerde professor niet verliezen – hij heeft vele jaren gediend en hij is over het hele land bekend – enkel voor een onbekende student." Ik zei, "Ik ben helemaal bereid; u hoeft alleen maar te regelen dat ik in een andere universiteit terecht kan. Ik zal daar hetzelfde doen, want ik doe niets verkeerd. Uw professor zegt dingen die achterhaald zijn – dingen waarvan bewezen is dat ze fout zijn. Hij is niet bij de tijd met zijn informatie. En u straft me omdat ik een onbekende student ben. Maar onthoud wel, op een dag kan ik een zeer bekend persoon worden.'

En toen ik hem het hele probleem vertelde – wat de professor zei en wat mijn vraag was, begrepen zij het en zeiden, "Je hebt gelijk, maar toch kunnen we niet, want de professor is al drie dagen niet verschenen. Hij heeft zijn ontslag ingediend. We zullen je niet wegsturen, maar ik zal met een ander college of universiteit gaan praten..." En als ik naar een andere universiteit ging, was de eerste voorwaarde, "Er wordt verwacht dat je geen vragen stelt." Ik zei, "Wat voor soort universiteit is dit? Als de professor nonsens vertelt en ik kan geen vragen stellen, is dit geen plaats waar je kunt leren." Ze zeiden, "We wensen niet te discussiëren; jouw rector magnificus heeft gebeld en me gezegd 'Accepteer hem op een of andere manier.' Ik kan je alleen aannemen op één voorwaarde – dat je geen vragen zult stellen." Ik zei, "Dat is onmogelijk. Als ik zie dat iemand in een put valt, dan kan ik de neiging niet weerstaan hem tegen te houden; ik zal die belofte vergeten. De enige oplossing is dat u mij genoeg percentage van aanwezigheid in de universiteit geeft, en ik zal helemaal niet komen." En tenslotte was dit wat ze moesten toestaan – dat ze me genoeg percentage van aanwezigheid gaven zodat ik bij het examen kon verschijnen, maar ik hoefde niet meer naar de universiteit te komen; alleen wanneer het examen kwam, zou ik komen. Dus het grootste deel van mijn tijd bracht ik door in de bibliotheken, niet in de klas. Het was gewoon toeval dat ik bekend raakte met de subtiele nuances van woorden, hun schoonheid, hun poëzie. Dus toen verlichting me overweldigde, was ik langzaam in staat tenminste enige aanduiding te geven van de overzijde. Maar het was zuiver toeval.

Een arme jood loopt op straat, als hij een rijke begrafenisstoet voorbij ziet komen – zwarte Rolls Royces, heel veel bloemen, vrouwen in bont, een kist met bronzen hendels. Hij schudt zijn hoofd. "Dat noem ik nou pas leven."

Er is geen relatie tussen verlichting en taal; net zoals er geen relatie is tussen verlichting en poëzie, schilderen, zingen, dansen, muziek, potten bakken. Maar als je verlicht wordt en je al een goede pottenbakker was, zullen na de verlichting jouw potten een nieuwe belangrijkheid hebben. Het vond plaats in dit land... Gorakh, een van de grote meesters, was een pottenbakker. Na zijn verlichting, ging hij ermee door – dat was de enige kunst die hij kende. Maar de kunst veranderde totaal. Zijn potten werden bijna beeldhouwwerken. Een ander voorbeeld was Kabir, die een wever was. Toen hij verlicht werd ging hij door met weven, maar zijn weven van de kleding werd iets totaal anders dan voor elke andere wever in de hele geschiedenis van de mensheid. De liefde, de gelukzaligheid, de stilte – alsof het allemaal deel van zijn weven was geworden. Raidas, een andere meester, was een schoenmaker. Toen hij verlicht werd ging hij door met schoenen maken, maar nu waren zijn schoenen dusdanig dat de mensen ze liever niet aan hun voeten wilden dragen maar ze op hun hoofd hielden! Ze kwamen van een bron; ze toonden de liefde, ze toonden de zegeningen van de man. Het was geen gewone schoenmakerij – het had een eigen kwaliteit.

Een klein oud dametje was bij de dokter voor de resultaten van haar laatste weektest. “Wel, het zal wel als een schok komen,” zei de dokter tegen haar, “dus wees dapper als u het nieuws hoort.” “Maakt U geen zorgen,” zei het verschroemde oude besje. “Zeg me het ergste maar, ik ben klaar om te sterven.”

“Die krampen in uw maag... wel, de tests tonen aan dat u zwanger bent.”

“Maar dat is onmogelijk, dokter. Ik ben achtenzeventig. Hoe ga ik dit tegen mijn man vertellen? Hij is achtentachtig. Hij gaat dood van de schok.”

“Ik ben bang dat er geen twijfel over de zwangerschap bestaat,” zei de dokter tegen haar. “Maar als u graag uw man van hieruit wilt bellen, ga uw gang.”

Het oude dametje draaide haar thuisnummer. “Hallo,” zei haar man.

“Hallo, lieve”, antwoordde ze. “Ik ben bij de dokter en ik heb wat nieuws voor je.”

“Ja?” zei haar man.

“Wel,” ging ze verder, “Ik had die krampen in mijn maag, en de dokter vertelde mij zoëven dat ik zwanger ben.”

Er viel een lange pauze... toen, “Wie zei u dat er belde?”

Een levenslange oefening... het maakt niet uit of de persoon achtentachtig is – hij moet vriendinnen gehad hebben. De vrouw is bezorgd, maar de oude kerel vraagt, “Wie zei u dat er belde?”

Verlichting kan bij iedereen op elke leeftijd komen, maar je zult je mind moeten gebruiken om het over te brengen, en die mind zal de oude mind zijn. Als deze het ergens in duidelijk kan overbrengen, zal dat jouw uitdrukingsvorm worden. Haridas, een groot musicus en meester, sprak nooit over zijn verlichting maar zong gewoon liederen – liederen van een enorme schoonheid, die hij op de sitar speelde. En juist zijn muziek bracht iets over van zijn innerlijke muziek.

Verlichting heeft geen relatie met wat dan ook, en na verlichting is het erg moeilijk – bijna onmogelijk – om je mind te trainen. De mind wordt zo’n afstandelijke realiteit, en jij bent er zo ver vandaan.... De mind is in het dal en jij bent op de zonverlichte pieken van een berg. De afstand is zo groot dat, als je mind niet reeds getraind is in iets, er geen andere manier is dan gewoonweg stil te zijn. De meeste mystici hebben niet gesproken – geen enkel woord – ofschoon een paar erg gevoelige zielen zich er bewust van werden dat hen iets groots was overkomen. Mensen gingen bij hen zitten, aan hun voeten, enkel om door hun stilte en hun tegenwoordigheid overgoten te worden. Het werd als enorm gelukkig ondergaan, maar slechts door enkelen, want de taal van stilte en de taal van tegenwoordigheid wordt niet door velen begrepen.

Oké, Maneesha?

Ja, geliefde meester.